

De 51. Festspillene i Bergen 2003

The Red Shoes

Peer Gynt salen 21. 22. & 23. mai kl. 20:00

The Red Shoes (Dei Raude Skoa)

Kneehigh Theatre Company

Regi / director: **Emma Rice**
Design / designer: **Bill Mitchell**
Musikk / music: **Stu Barker**
Lys / lighting: **Alex Wardle**

Skodespelarar / cast:

Bec Applebee
Giles King
Luis Santiago
Mike Shepherd
John Surman

«Det ligg djupare meining i eventyra eg høyrde som barn enn i sanningane eg lærer som vaksen.»
'Deeper meaning resides in the fairy tales told to me in my childhood than in the truth that is taught by life.' – Schiller

'Their magic makes the theatre crackle with the heat of obsession ... a thrilling and unnerving piece of theatre' – Evening Standard

H. C. Andersen for vaksne og modige barn

Jenta i eventyret kan ikkje stå mot dei nye, raude skoa sine som ho har skaffa seg i løynd. Skoa får henne til å danse, og dei gir henne styrke, glede, mot og muligheiter. Jenta dansar tvert mot alle samfunnet sine lover og reglar gjennom kjærleik, svik, liv og død. Men så får skoa makt over henne, og ho klarer ikkje å slutte å danse! Til slutt vender ho seg til slaktaren for hjelp til å kvitte seg med både sko og føter.

Kneehigh Theatre har gått tilbake til den opprinnelege historia til H. C. Andersen om dei raude skoa, men i Andersen-eventyret blir jenta til slutt straffa for brotet med normer og konvensjonar. I Kneehigh sitt eventyr velgjer jenta til slutt å danse ein annan dans, og ho frigjer seg både frå dei vanedannande skoa og frå presset frå samfunnet rundt henne.

Kneehigh Theatre gir oss eit mørkt sirkus, ein sprukken cabaret, der alt er mogleg og ingenting er sannsynleg.

Hans Christian Andersen for adults and brave children

Our girl can't resist her red shoes. They make her dance with delight, pirouette with possibilities. But what happens when she can't stop dancing? She dances past life and love, sex and death and at last turns to the butcher to rid her of her heart-stoppingly beautiful red shoes ...

Kneehigh Theatre return to the original Hans Christian Andersen story about a young orphan punished for her vanity in wearing red shoes to church; in the Kneehigh version the girl eventually chooses to dance another dance, liberating herself from the habit-forming shoes and the pressure of society. Kneehigh Theatre gives us a dark circus, a cracked cabaret, where anything is possible and nothing is probable.

Regissøren sine ord:

– Eg åpna munnen: «Eg vil setje opp Dei Raude Skoa» sa eg. Eg kan sverge på at fram til då hadde eg aldri høyr eventyret, og aldri sett korkje balletten eller filmen. Så på den måten, ganske enkelt, starta mitt forhold. Det var som om Dei Raude Skoa hadde ligge rett under overflata og berre venta på at eg skulle hente dei fram. Eg sprang til biblioteket og lånte alle versjonane av historia som eg kunne finne der. Historia var mørkare og sterkare enn eg hugsa ho, og ho hadde rikare fargar, smak og freista meir. Historia forførde meg mildt, og ho huka meg som ein polka og sette meg ned som ein tragisk tango. Eg var forelska, eller noko nær forelska. Eg var i alle fall besett. Eg såg meg sjølv i jenta, eg dansa og dansa. Til og med så misunna eg smerten hennar. Kva er livet dersom du ikkje kan danse livet sin dans, og virvle gjennom all lukka og skuffinga i livet? Eventyret snakka til meg om metta

pasjonar og fordøya frukter, sjansar som er tekne og fornuft som er ignorert.

Men, Dei Raude Skoa er ein farleg elsker – han lokkar og sluker deg. Eg har skrella grådige av han alle laga for å skjønne meininga hans. Dansen er ei felle. Dansen er vill og forheksande, forførande og sterk, men jenta er meir enn berre dette. Jenta blir robba for instinkta sine og midt i tapet kastar ho seg inn i dei raude skoa og søker etter det ho har mista. Ho søker etter kven ho er.

Jenta i eventyret er straffa i alle versjonane som eg har lese. Sjølv kan eg ikkje gi korkje meg sjølv eller heltinna mi denne lagnaden. Mine egne raude sko jaktar på meg, og eg byr meg sjølv, og deg ein annan veg ut. Denne veger er rik på det moglege og på håp, han er full av dans og rolig stille.

Emma Rice, regissør

The director says:

I opened my mouth. I want to direct The Red Shoes, I said. I will swear to the fact that, at that point, I had never read or heard the story, seen the ballet or the film. And so, quite simply, that's how my affair started. As if The Red Shoes had been tickling just below the surface, waiting for me to whisper them into existence. I ran to the library and took out every version of the story I could find. It was a stranger, darker tale than I remembered, rich with colour, taste and temptation. The story wooed me gently, hooked me in like a polka and landed me like a tragic tango. I was in love, or something close to it. I was certainly obsessed. I saw myself in the girl, dancing, dancing. I even envied her plight. What is life if you can't dance its dance, spin uncontrollably through its delights and disappointments? The story spoke to me of passions sated and fruits devoured, chances taken and reason ignored.

But – The Red Shoes is a dangerous lover, tempting and all-consuming. I have greedily peeled off its layers to discover its meanings. The dance is a trap. It is intoxicating and wild, seductive and strong, but it is not all that the girl is. Robbed of her instincts and raw with loss, she throws herself

into her red shoes, searching for things she has lost. Searching for what she is.

The girl in the story is punished in all the versions I have read. I cannot inflict that fate on my heroine or myself. Haunted by my own red shoes, I offer myself, and you, another way. A way rich with possibilities and hopes, heady with dance and calm with stillness.

Emma Rice, director

What Girls Need

Shoes as red as wounds
That's what I want
Not an orange hue
Or vermilion pink
But Red Red Red
Kicking under my bed.

Sensible footwear
Is just too hard to bear.
Shoes as Red as desire
That's what I crave

No glass slippers for me
That turn to skin at the midnight hour
Shoes that bleed
That's what I need.

Forbidden fruit
Let me taste
Pandora's Box
Just a waste!
Shoes that blush
Heels as sharp as thorns
Soles that with
The Devil have Danced
That's what Girls need.

Anna Maria Murphy

2s Every Girl Should Learn 1902

2 Sew, 2 Cook, 2 Mend, 2 Be gentle, 2 Value time, 2 Dress neatly, 2 Keep a secret, 2 Be self-reliant, 2 Respect old age, 2 Avoid idleness, 2 Darn stockings, 2 Make good bread, 2 Keep a house tidy, 2 Make home happy, 2 Be above gossiping, 2 control her temper, 2 Take care of the sick, 2 Sweep down cobwebs, 2 Take care of the baby, 2 Humour a cross old man, 2 Marry a man for his worth, 2 Read the very best of books, 2 keep clear of trashy literature, 2 Take plenty of active exercise, 2 Be a help-mate to your husband, 2 Be light hearted and fleet-footed, 2 Wear shoes that won't cramp the feet, 2 Be a womanly woman under all circumstances

(Fem år seinare vart rørsle for stemmerett for kvinner aktiv i Storbritannia/ Five years later the movement for Women's Suffrage became active in Britain)

Namn / name	Beste eventyrminne / <i>enduring folk memory</i>	For Kneehigh	Anna arbeid / <i>other work</i>
Bec Applebee, 35	«Å, så store tenner du har!» «Det er for å kunne ete deg lettare.» frå Rødhette og ulven <i>'Oh! What big teeth you have...'</i> <i>'All the better to eat you with'</i> from <i>Red Riding Hood</i> .	The Riot, Ghost Nets 1&2, Strange Cargo, King of Prussia, Telling Tales, Windfall, Ravenheart og mange fleire / <i>and many more</i>	Desperate Men, Golowan, BBC Radio 4
Giles King, 35	Når Tornerose stikk seg på skyttelen <i>The spinning wheel pricking Sleeping Beauty's finger</i>	Doubtful Island, Strange Cargo, King of Prussia, Telling Tales, The Ash Maid og mange fleire / <i>and many more</i>	European Theatre Ship – Walk the Plank, Bagattack
Luis Santiago, 38	Hans og Grete finn pepperkakehuset <i>Hansel and Gretel find the house of sweets</i>	The Itch	Teatro Do Naroeste, Teatro Ao Largo, Teatro Do Mar, GICC, Teatro Das Beiras
Mike Shepherd, 48	Jegeren tek med seg heim hjartet til ein hjort i staden for Snøkvit sitt hjarte <i>The huntsman bringing back the heart of a deer in place of Snow White's</i>	Dei fleste sidan starten; nyleg / <i>Most shows since the beginning; most recently:</i> The Riot, The Itch, Strange Cargo, Tregeagle	Bristol Old Vic, Royal National Theatre, BBC Radio
John Surman, 56	Uhyret blir til prins i Skjønneten og Uhyret <i>The Beast becoming the Prince in Beauty and the Beast</i>	The Itch, The Riot	Orchard Theatre Company, Manchester Library Theatre, Theatre Clywd, Octagon Theatre, Bolton. Leeds Playhouse, TV, film, radio

'Delirious, witty, macabre' – The Guardian
'Giddy, grisly and gorgeous' – The Observer

'A luscious physical fairytale' – The Times
'Tender, tough, terrific' – Time Out

Med støtte fra / With the support of:

Bergens Tidende